

Overzicht jaar 2021 verslagen Plantenwerkgroep KNNV Zoetermeer

		Km-hok	
Pagina 2	De kop is eraf voor Henk en Fred	90 - 453	Fred
Pagina 3	Inventariseren in Rokkeveen,	94 - 450	Joke
Pagina 4	Rokkeveen Kleurenbuurt/Weleda	94 - 450	Lucas en Anne
Pagina 5	Inventarisatie Oosterheem	96 - 452	Tilly
Pagina 6	Westerpark in etappes	90 - 452	Fred
Pagina 7	Nieuwe Driemanspolder gestreept.	89 - 453	Joke
Pagina 8	Wederom een nieuw soort in	96 - 452	Tilly
Pagina 9	Oosterheem vervolg	96 - 452	Tilly
Pagina 10	De tweede ronde van Henk en Fred	90 - 453	Fred
Pagina 11	Westerpark in etappes vervolg	90 - 452	Fred
Pagina 12	De derde ronde van Henk en Fred	90 - 453	Fred
Pagina 13	Noordhove	95 - 454	Tilly en Johan Vos
Pagina 14	Langsinghage in Rokkeveen	94 - 450	Tilly
Pagina 15	De Henk en Fred ronde deel 4	90 - 453	Fred
Pagina 16	Westerpark in etappes vervolg	90 - 452	Fred
Pagina 17	Oosterheem	96 - 452	Anne
Pagina 18	Braakliggend terrein aan de Europaweg		Tilly
Pagina 19	Westerpark km-hok op 30 aug.	90 - 452	Fred
Pagina 20	Strepen in een industrieel landschap	101 - 450	Johan Vos
Pagina 21	De vijfde ronde van Henk en Fred	90 - 453	Fred
Pagina 22	Stadsplantendag in Oosterheem		Joke en Johan Vos
Pagina 23	Westerpark km-hok op 01 okt..	90 - 452	Fred
Pagina 24	De zesde ronde van Henk en Fred	90 - 453	Fred
Pagina 25	Laatste keer Lansinghage in 2021	94 - 450	Joke
Pagina 26	Westerpark km-hok begin november..	90 - 452	Fred
Pagina 27	Westerpark km-hok begin december..	90 - 452	Fred
Pagina 28	De zesde ronde van Henk en Fred	90 - 453	Fred
Pagina 29	Op zoek naar varens in het Westerpark		Tilly

De kop is eraf voor Henk en Fred

Fred

Koud, frisse wind maar een vreugdevol moment, Henk en Fred doen hun eerste inventarisatie rondje met zijn tweeën Coronaproef in km hok 90 – 453 Dit ligt deels in de Nieuwe driemanspolder en in het Buytenpark. (zie kaartje)

Vandaag een stukje Nieuwe driemanspolder en de taluds van de onderdoorgang nabij het bowlingcentrum in het Westerpark. De meeste waarnemingen komen vooralsnog van de rijke, oude groeiplaatsen in het uiterste puntje bij de bowlingbaan en het tunneltje onder de Leidschendammerweg waar onder andere het Deens lepelblad staat. Het stuk Nieuwe driemanspolder is nog schaars begroeid met veel van het zelfde. Door vorstschade moeilijk te determineren klaver soorten, grassen en wat

planten zoals de Reukeloze kamille en Raapzaad. De laatste twee ook in bloei.

Wanneer je in de Nieuwe driemanspolder bent is het werpen van enige blikken op de vogels daar onvermijdelijk. We hebben dan ook o.a. de Kleine plevier en de Groenpootruiter gezien. Altijd leuk als bijvangst.

Volgend keer gaan we weer verder in dit km-hok. Nu 40 soorten en dat moeten er meer worden. Zolang Corona het niet anders toestaat gewoon met zijn tweeën.

Deens lepelblad (Fred)

Wij hopen van de andere PWG leden ook wat stukjes te lezen.

Inventariseren in Rokkeveen, 26 april 2021

Joke

Fred en Henk gaven het goede voorbeeld met hun verslagje, en met hun km-hok inventarisatie natuurlijk.

Ik besloot het hok het dichtst bij mij in de buurt te gaan doen, 94-450, een stukje van de kleurenbuurt en van bedrijventerrein Lansinghage. Lucas en Anne waren vanuit de kleurenbuurt naar Weleda gelopen, ik parkeerde de fiets bij het stuk Weledatuin langs het fietspad, bij de Lansinghageweg en ben langs deze weg gelopen, en klein blokje maar, ruim een uur. Een volgende keer wil ik de 'stenen stad', zoals Ton Denters dat noemt doen, nu was het alleen maar berm. Wel een lekker gevulde berm. Veel gewone soorten als Klein hoefblad, Madeliefje, Kruidende boterbloem, Pinksterbloem e.d. maar ook leuke dingen als

Slanke sleutelbloem (Joke)

Dubbelkelk en Gulden sleutelbloem. Die laatste is een escape uit de tuin van Weleda, dat wist ik natuurlijk, en dat kon je trouwens ook meteen zien, in de tuin staat hij nu mooi te bloeien! Wel erg leuk dat hij buiten de tuin al een tijd stand houdt. Die Dubbelkelk kende ik ook, anders had ik de rozet niet weten te benoemen.

Ik zag de eerste margrietten, al in knop, op een beschut plekje. Omdat het een koud voorjaar is, blijft de bloei nog steeds beperkt tot de voorjaarssoorten als dovenetels, ereprijs, hondsdraf en vogelmuur. Ook de Heermoes heeft alleen nog maar een bloeistengel. Veel soorten moest ik zien te herkennen zonder bloemen, wat niet altijd lukte. Dus het is zeker interessant om dit rondje over 1-2 maanden nog eens te lopen om nog wat soorten toe te voegen!

Dubbelkelk (Joke)

Verslag KNNV Lucas en Anne

Kilometerhok Rokkeveen Kleurenbuurt/Weleda 094-450

Dinsdag 20 april (27 soorten) en zaterdag 24 april (25 soorten).

Op dinsdagochtend 20 april zijn wij voor het eerst gaan inventariseren in dit kilometerhok. Zaterdag zijn we nog een keer gegaan omdat we maar een uur hadden kunnen lopen op dinsdag. Beide dagen was het mooi zonnig weer.

Dinsdag liepen wij eerst langs het water. Daar zagen we voorjaarsbloeiërs zoals speenkruid, paarse dovenetel, hondsdrif. We zijn veel tijd kwijt geweest aan het determineren van de zachte ooievaarsbek. Uiteindelijk gaven de bruine steunblaadjes en de paarse stampers van de bloemen de doorslag: Geranium Molle (zachte ooievaarsbek). Lucas

gebruikte dit keer de NOVA-app om onze vondsten in te voeren. We vonden verderop in de wijk de Grote Ereprijs, Klimoperepijs) en Velderepijs. Op een zanderig stukje zagen wij Zandraket. Daarbij heeft Obsidentify ons op weg geholpen.

Klimoperepijs (Anne)

Zaterdag 24 april liepen we door het bedrijventerrein om te inventariseren. We kwamen bij Weleda en daar zagen we wat ontsnapte planten die we niet meetelden, zoals Daslook. Aan de andere kant van het fietspad naast Weleda zagen we Barbarakruid, maar we wisten eerst nog niet zeker welke het was (Gewoon, bitter, of stijf). Obsidentify zei Bitter Barbarakruid, wij zochten thuis op soortenbank.nl en daar bleven we twijfelen. De oortjes moesten kaal of gewimperd zijn, de vruchten recht op staand of schuin afstaand. We zijn opnieuw langsgefietst om het te controleren. En kijk, gewimperde oortjes (zie foto!). Dus het is Bitter Barbarakruid.

Bitter Barbarakruid met gewimperde oortjes (Anne)

Zandraket (Anne)

Verslag woensdag 28 april inventarisatie Oosterheem

Een nieuw soort! Door Tilly hok 96 452

De schermbloemige onbekende (Tilly)

Om de vroegst bloeiende soorten mee te kunnen nemen, heb ik toch alvast een eerste inventarisatierondje in Oosterheem gemaakt. Ik ben ca 1,5 uur op pad geweest. Ik ben begonnen bij de rotonde van Stephensonstraat en Willem Dreeslaan/Oostlaan, waar voorheen het Gemeentelijke Informatiecentrum stond.

Daar vond ik vele bermsoorten zoals Paardenbloem, Scherpe boterbloem, Rode klaver, Pastinaak, Duizendblad, Knoopkruid, Kropaar en meer soorten. Ook soorten als Pinksterbloem, Kleine veldkers, Zilverschoon en Herik. Daarna ben ik de Willem Dreeslaan overgestoken en naar de parallelstraat, nl de Zuidwijkstraat, van Tobias Asserlaan gegaan. Dit is een straat met woningen met kleine bedrijven aan huis. Vanaf de voordeur ligt voor een aantal meters geen gewone bestrating, maar gladde donkere straatstenen en de straat ligt op het zuidwesten. Dus dan zijn waarschijnlijk warme plekken en geschikte plekken voor typische stadsplanten. Ik trof daar onder ander aan: Gehoornde klaverzuring, Stijve klaverzuring, Kransmuur, Zandhoornbloem en Uitstaande vetmuur.

In de perkjes in deze straat stonden o.a. Klimopereprijs en Zachte ooievaarsbek en ergens tegen een paal Vroegeling. De paar zijstraatjes waren flink begroeid met onder ander Kruipklokje. Bij een tocht/wetering vond ik Gewone engelwortel.

Bijna aan het eind van de straat zag ik 2 soorten die ik niet thuis kon brengen. De ene stond tegen een deurpost en was een schermbloemige. De andere soort heb ik opgezocht via waarneming.nl, het bleek Rode schijnsparrie te zijn, een nieuwe soort voor Zoetermeer! Het bloeide nog niet, maar

Rode schijnsparrie (Tilly)

bij enkele bloemetjes zag je de roze kleur doorheen schijnen.

Rode schijnsparrie (tilly)

Op maandag 3 mei wilden Johan en ik de Rode schijnsparrie bekijken. Hopelijk dat er nu een bloemetje te zien is. Al lopend langs de woningen zagen we nog meer plekjes met Rode schijnsparrie. Aangekomen op de bewuste plek

bleek tot mijn verdriet alles al weggehaald te zijn incl. de schermbloemige plant!

Westerpark (km hok 90 452) in etappes

Fred

In maart heb ik een route uitgezocht in km hok 90-452 met de opzet dat hok dit jaar eens per maand volgens een vaste route (ca. 4 km) door te lopen. De natuurtuin laat ik buiten de route zo ook het gedeelte rond de sportvelden. Dat gedeelte zal ik incidenteel wel eens doen. Maart leverde nog niets memorabels op dus begin april de eerste ronde gelopen en nu , begin mei, de tweede. Veel van de begin april gevonden soorten stonden en staan nog steeds (door de kou?) in bloei zoals o.a. het Gewoon speenkruid. Ook de inmiddels buiten de natuurtuin te vinden Paarse schubwortel bloeit nog steeds. Het midden op de speelweide, ver van de natuurtuin aangetroffen, Slanke sleutelbloem is inmiddels tussen het hoge gras verdwenen. Ik wandel nogal veel in het

Paarse schubwortel (Fred)

Westerpark en zo valt op dat er steeds meer Stinse soort planten in het hele park gaan voorkomen en niet alleen in de bosstrook langs de A12. Maar ook in dit deel van het park.

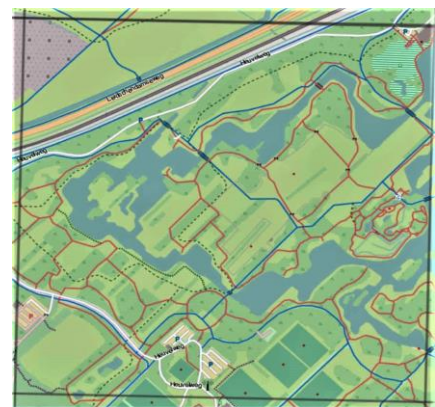

Slanke sleutelbloem (Fred)

Boshyacinth, Daslook en veel eerder in het seizoen het sneeuwkllokje zijn op steeds meer plaatsen te vinden. Wat ook begint op te vallen is de, voor de leek, nogal erg uitgebreide uitdun woede ieder jaar van de bospercelen en het met het vrij gekomen materiaal aanleggen van z.g. houtrillen. Wel heel erg veel voor één snoeiseizoen. Ik vreesde dat de vindplaats van een sommige orchideeën er ook aan moest geloven maar daar valt de schade nog mee.

Na jaren van afwezigheid,

zo bleek van de week, is ook de Heggenrank weer terug. Begin juni het volgende rondje. Wie weet wat er dan weer meer te vinden is. De soortenteller van begin april stond op 37. Nu inmiddels totaal op 72

km hok 90 452

Nieuwe driemanspolder 13 mei 2021

Joke

Op Hemelvaartsdag hebben Johan en ik een km-hok in de Nieuwe Driemanspolder gestreept.

De kale Nieuwe driemanspolder (Joke)

Hok 89-453, midden in het gebied. Het grootste deel van het hok is water, we konden er aardig omheen fietsen. Het is nog een erg kaal gebied, net als vorig jaar, en het viel mij een beetje tegen hoe veel soorten er stonden. Na een half uurtje zaten we nog maar op 20 soorten terwijl je meestal in het begin flink kunt strepen. Gelukkig waren er wat kleinschalige elementen zoals een enkele boom, een speelterreintje, en was het niet helemaal vlak, anders hadden we al snel naar huis kunnen gaan. Op de 'kale' stukken stond heel veel Smalle weegbree, Ridderzuring en Rood zwenkgras, dit laatste misschien ingezaaid? Met af en toe een Kluwenhoornbloem,

Kruipende boterbloem, Hondsdraf, Rode klaver (nog niet in bloei), allemaal heel gewone soorten. We hadden op meer echte pionierssoorten gehoopt zoals bv Goudzuring, en Johan hoopte op Moerasandijvie, maar helaas.

Iets verder van het fietspad en de oever vandaan viel het Raapzaad op, verreweg de hoogste plant van vandaag. Daar ook Grote en Geknikte vossenstaart.

Op een iets warmer stukje, een beschut hellinkje, zagen we Rood guichelheil, dat is een leuke ontdekking. Een plantje van vochtige, kale grond. Ook vonden we hier de Duinreigersbek, een verrassing want dat verwacht je hier niet. Zie foto's.

Er waren ook veel drooggevallen plekken, het waterpeil kan hier aardig variëren, dat is natuurlijk ook de bedoeling van dit waterbergingsgebied. Hier zagen we Blaartrekkende boterbloem, dat past heel goed op zulke grond. En Rode waterereprijs.

Een paar hazen renden voor ons weg, en het gebied is rijk aan watervogels.

Het is wel leuk om nog een keer terug te gaan als er meer bloeit of uitgebloeid is, want we zagen een zuring in het water die we nog niet op naam konden brengen, en dan staan er vast Ganzenvoeten.

De leukste vondst deden we toen we terugfietsen naar de Mandelabrug. Een opvallende, groengele, vrij grote plant, die Obsidentify determineerde als Doorwaskervel. Ik kende hem niet.

Duinreigersbek (Joke)

Rood guichelheil (Joke)

Doorwaskerve I (Joke)

Wederom een nieuw soort in Oosterheem op di 18 mei 2021!

Tilly

We waren deze keer met z'n tweeën, Marja en ik. Ik heb Marja eerst de stadsplanten laten zien die ik de vorige keer gevonden heb zoals onder ander de rode schijnspurrie. Daarna zijn we naar het Heempark gegaan. Langs het Heemkanaal ligt ter hoogte van de natuurspeeltuin De Vrijbouter een laaggelegen natuurlijke oeverzone. Deze is doorsneden met kleine slotjes en die zijn verbonden met vlonderpaden. Aan de kant van het Heemkanaal is het gebiedje afgesloten met een beschoeiing van wilgentenen. Een leuk gebiedje om doorheen te struinen.

Beekpunge (Tilly)

In dit vochtig grasland zagen we Grote ratelaar, Echte koekoeksbloem, Moerasspirea en Valeriaan en een heleboel orchideeën nog niet in bloei, met en zonder vlekjes. Aan de waterkant zagen we Gewone dotterbloem, Watermunt, Zeegroene rus, Lidrus, Grote

Ruige weegbree (Tilly)

Waterweegbree en een bijzondere soort zoals Beekpunge.

In het gras stond onder meer Reukgras, Gewone rolklaver en Smalle weegbree.

Toen we terug liepen over het (fiets)pad langs de natuurspeeltuin zagen we een weegbreesoort waarvan ik dacht dat het getande weegbree was. Marja kwam via Obsidentify uit op Ruige weegbree. Uiteindelijk kwamen we via Heukels uit, op inderdaad Ruige weegbree. Ik heb het op Waarneming.nl gezet en dat is goed gekeurd (ingezaaid). Op weg naar huis, heb ik nog de berm langs Tobias Asserlaan

bekeken, waar onder ander Groot streepzaad en Bermooievaarsbek staan.

Oosterheem op 26 mei en 3 juni

Tilly

Op wo 26 mei wilde ik een paar planten opnieuw bekijken en heb nog een paar planten gestreept. Bij een woning stond Reigersbek te bloeien en in de berm Avondkoekoeksbloem.

In het vochtige grasland stond Beekpunge nu mooi in bloei. Ruige weegbree zal waarschijnlijk niet in bloei komen. Hij staat in de strook waar regelmatig gemaaid wordt. De bloeistengels waren dus afgemaaid, nieuwe bloeistengeltjes waren wel weer te zien. Ik heb een grasstrook richting het winkelcentrum Oosterheem bekeken. Daar vond naast Vergeten wikke een andere soort wikke, nogal heel erg behaard.

Op do 3 juni wilde ik de grassen bekijken i.v.m. de cursus. Ik ben weer bij de rotonde gaan kijken. Daar staat / stond

Roodzwenkgras en Rietzwenkgras. Tussen het gras zag ik rose-paarse bloemetjes schemeren, en jawel er staat graslathyrus. Na flink wat zoeken blijkt er een heleboel te staan. Naast de eerdere gestreepte grassoorten zoals Glanshaver, Gestreepte witbol, Kropaar en Grote vossenstaart vond ik Kamgras en Gewoon timoteegras.

Elders vond ik Engels raaigras, Italiaans raaigras en Kransgras.

Gras lathyrus (Tilly)

De tweede ronde van Henk en Fred

Fred

We hebben inmiddels besloten om dit seizoen een min of meer vaste ronde door een gedeelte van ons km-hok (hok 90 – 453) te lopen om de veranderingen in het gebied te volgen en vast te leggen. Rond 15 april was de eerste keer en nu, 20 mei, dan de tweede keer. De overrijverige bermbeheerders hadden al hele stukken van de bermen bij het tunneltje onder de Leidschendammerweg onder handen genomen maar er stonden nog genoeg grassen en anders soorten om onze hersens eens danig over te pijnigen. Met als controle de Obsidentify-app kwamen we er toch meestal wel uit. En zoals altijd bij twijfel geen noteren.

Reukeloze kamille (Fred)

Net als de vorige maal werden er tot aan het tunneltje veel soorten genoteerd die we daar wel kunnen verwachten. IJle dravik, Vogelmuur, Kluwen hoornbloem, Kleine klaver en ga zo maar door.

Aan de andere, N3MP kant, van het tunneltje loop je zo het gebied van de pionierplanten. Niet allemaal overigens want er is op ruime schaal hier ingezaaid. Alle nieuwe graspolletjes liggen keurig op rij zo ver je kijkt. Hele stukken zijn bedekt met grote planten van de rode klaver afgewisseld met stukken die kennelijk opzettelijk kaal zijn gehouden voor wat struik groei. Maar interessante soorten die niet zo massaal tegelijk en dicht op elkaar staand voorkomen staan er ook zoals Wilde cichorei, Ridderzuring en Veldzuring, Klein en Groot hoefblad. En niet te vergeten de overal opduikende, zij het soms zeer minuscule, Blaartrekkende boterbloem. In de nieuw aangelegde slootjes staan al Riet, Liesgras, Grote lisdodde en Gele lis.

Scherp begrensde plantvakken in het hele gebied.
Inzaaien? (Fred)

Maar vooralsnog is het gebied meer een eldorado voor de vogelaars dan voor de plantenliefhebbers

In groten getale lopen hier vogelaars met camera's rond. Het is dan ook wel bijzonder om in deze regio soorten als Kleine en Bontbekplevier. Zwarte en Groenpootruiters, Kemphanen en nog veel meer te kunnen zien en fotograferen. Neem bij een wandeling in dit gebied een verrekijkertje mee, Ons rondje zat er weer op. Het bleek dat zelfs agenda's van pensionados vol kunnen staan dus begin juli wordt dit vervolgd.

Grote gele kwikstaart (Fred)

Westerpark km-hok 90-452 op 9 juli 2021

Fred

Inmiddels dit jaar al voor de vierde keer mijn vaste rondje door km-hok 90-452 gelopen. Ik had me voorgenomen dit jaar iedere maand een keer het blokje rond te lopen. En dit lijkt te gaan lukken.

Brede lathyrus (Fred)

Na de vorige maal was er weer veel veranderd. De later bloeiende soorten als Donkere ooievaarsbek en Beemd ooievaarsbek bloeien nu voluit evenals Brunel. Jakobskruiskruid en nog steeds hier en daar een Rietorchis naast heel veel Harige ratelaar. Opvallende is het nu overal in het park

Wilde peen (Fred)

voorkomende Groot heksenkruid. Toen ik vele jaren geleden, zo ongeveer in de jaren 90, hier rond liep was het maar op een tweetal plaatsen te vinden. Goed te merken is het veranderde maaibeleid. Hele stukken met volop bloeiende planten zijn niet gemaaid en daar zie je veel insecten waaronder de altijd op de paden voorkomende blauwe oeverlibel. Het op naam brengen van de vele soorten bijtjes en hommels laat ik graag aan anderen over. Dat maaien van een soms wel heel brede strook links en rechts van het voetpad heeft wel een einde gemaakt aan een prachtig exemplaar van de Bosrank. Leuk was ook dat er nu naast de Veldlathyrus ook de Brede lathyrus staat. Of die dat ieder jaar gaat volhouden dat is de grote vraag gezien zijn standplaats vlak naast een bruggetje.

Het was weer een waar genoegen om het rondje te lopen. De vele vogels die je hoort en ziet geven je niet het idee dat je midden in de Randstad loopt. De volledige streeplijst volgt na het laatste rondje maar is gemeld met de Nova app. Mooie doorkijkjes geven dit park toch wel een aparte aanblik. Op naar de volgende keer.

De derde ronde van Henk en Fred

Fred

Grote velden Rode klaver (Fred)

Inmiddels is het de negende juli en is er al op diverse plaatsen gemaaid. Henk en Fred lopen voor de derde maal hun rondje in hok 90 - 453. Het oude gedeelte vanaf de bowling naar het fietstunneltje vertoont het vertrouwde beeld van pas gemaaide stukken berm maar na het tunneltje in de Nieuwe driemanspolder is het een totaal ander beeld. Als eerste vallen de grote planten op van de Rode klaver, soms tot kniehoogte even als de reukeloze kamille die boven de klaver proberen uit te komen. Daar tussen staan de vele planten van de Wilde cichorei die soms tot schouderhoogte reiken. Een honderd meter verderop gaat dat over in grasland met weinig wilde planten behoudens dan hier en

Beekpunge)Fred)

Rode watererepreis (Fred)

daar een Hazenpootje. Wanneer je onze route zou volgen dan loop je recht op een dijkje af met een fietspad om de waterberging heen. Daarachter ligt een gebied dat afwisselend deels onder water staat of droogvalt. Het waterpeil in de normale tijden, wanneer het gebied geen dienst doet voor waterberging, kan zo 40 cm variëren. Op die droog gevallen stukken wordt het leuk voor de planten liefhebber, Rode watererepreis, Beekpunge, en Waterweegbree groeien hier tussen de kleine planten van de Blaartrekkende boterbloem. Verder op

waterrand het moerasvergeet-mij-nietje. Dit is een interessante plek die we de volgende maand weer gaan bekijken. Met een grote bocht draaiden we weer terug naar het tunneltje en naar de fietsen. En wil je weten hoe het met de Gele kwikstaarten gaat. Die zijn hun kroost druk aan het voeren.

Kluwenzuring en
langs de

Gele kwikstaart met voer (Fred)

Noordhove (95, 454)

Tilly en Johan Vos

Volgens het overzicht dat Wim ons ieder jaar stuurt was Noordhove aan de beurt om geïnventariseerd te worden dit jaar. Samen met Tilly heb ik er inmiddels 3 inventarisatieronden op zitten. De wijk Noordhove is ontwikkeld in de jaren '80 van de vorige eeuw en kan worden gezien als reactie op het bloemkoolwijkentijdperk van de jaren '70. Heldere structuren van rechte straten en singels bepalen hier het beeld. Bijzondere elementen zijn: de Boomgaard, een ecologisch experimentele buurt met wadi's, boomsingels en een vijver aan de rand waar het water uit deze buurt wordt opgevangen. Als onderdeel van het Aldo van Eyckpark kent deze wijk een wijktuin waar kinderen een tuintje hebben en soms ook bewoners een stukje grond huren om te tuinieren. Verder kent de wijk nog een reservering

Roomse kervel (Tilly)

voor een railverbinding die er nooit is gekomen en die is omgetoverd tot een schitterend lint van natuurlijk groen. Buiten al deze extra's blijft een gewone stedelijke km² een enorme diversiteit aan plantensoorten te bevatten. Letterlijk elk tuinpoortje kan voor een nieuwe verrassingen zorgen. Veel nieuwe stadsplanten worden daar geboren, het Kransgras is daarvan een prachtig voorbeeld. Een inventarisatieronde in een stedelijk hok is dus niet veel meer dan een steekproef. Een hok volledig in kaart brengen zou dagen duren en ook vele malen herhaald moeten worden gezien allerlei menselijke activiteiten en het beheer van de buitenruimte.

Witte reseda (Tilly)

pimpernelplanten waarvan het niet duidelijk is of het de Kleine dan wel de Moespimpernel (onder)soort was. Toen we op 28 mei de wijktuin konden bezoeken vielen daar de Witte reseda en Roomse kervel (beiden 2de vondst in Zoetermeer) op. Andere leuke soorten op 28 mei waren Tripmadam (2de vondst in Zoetermeer), Bieslook (van de vegetatiedaken afkomstig) en Graslathyrus (hooilandberm Aziëweg). Het bezoek van 8 juli jl. leverde ook weer de nodige verrassingen op zoals uitbundig bloeiende Aardaker in de Boomgaard, Glanzige ooievaarsbek in een tuinpoortje en Muursla tussen de bodemdekkers. Wat het aantal soorten betreft stond de teller op 8 juli jl. op 183 soorten. Voor de nazomer- en herfstbloeiërs staat er nog een laatste telronde op het programma.

Tijdens onze eerste ronde op dinsdag 20 april ontdekten we dat de groei door het aanhoudend koude weer achter liep in vergelijking met voorgaande jaren. Toch hebben we de meeste voorjaarsbloeiërs zoals Veld- en Klimop-ereprijs, Veldkerssoorten, Gewone dotterbloem en Pinksterbloem kunnen strepen. Aan de rand van de wijktuin troffen we uitbundig bloeiende Ronde ooievaarsbek en een hele reeks

Aardaker (Johan Vos)

Verslag km-hok 94-450 Langsinghage in Rokkeveen

Tilly

Op donderdag 8 juli 19.00 uur waren we weer voor het eerst met een groepje op pad, Joke, Henk, Lucas en ik. Het was een normale zomeravond. We zijn gestart op het Vernispad aan de kant van het Bedrijventerrein Langsinhage. We hebben die avond een klein rondje gemaakt. Het fietspad met aan weerszijde een ruige berm waar we lang stil bij de Gewone rolklaver hebben gestaan. Daarna linksaf, Platinastraat, met verderop links tussen het water en een bedrijf een breed groenstrook. Daar vonden we Kleine lisdodde, Moerasandoorn, Muskuskaasjeskruid, Zomerfijnstraal en een teunisbloemsoort. Ook hebben we Liggende vetmuur en Gewone zandmuur uitgebreid bekeken. Daarna verder gelopen langs een zeer weelderige begroeiing van bomen en struiken. Toen rechtsaf, een deel van de Koperstraat bekeken en

Is dat Wilde Sorgho of een Hanenpoot? (Tilly)

Doorwas (Tilly)

daarna weer teruggelopen. Tussen de straatstenen zagen we Hertshoornweegbree, Kransmuur, Klein liefdegras, Harig vingergras, en Langbaardgras. Als laatste vonden we in plantsoen Zwaluw tong. We stonden ook nog stil voor een plant met een witte streep in het midden over de bladeren. Is dat Wilde Sorgho of toch maar een Hanenpoot? Dit hok is al eerder door Joke, Lucas en Anne bekeken. In totaal had Joke nu 120 soorten gestreept. Joke en ik

Zwaluw tong (Tiily)

zijn daarna op de fiets naar de plek gereden van Klein vogelpootje die helaas niet meer te zien was. Op weg daarheen kwamen we waar Doorwas stond en die hebben we nog even bewonderd.

De Henk en Fred ronde deel 4

Fred

Op de algemene ledenvergadering van afgelopen zaterdag werd er nog voorzichtig aan gekondigd. Misschien kom ik ook. Maar de buienradar zal anders doen hebben besluiten. Kortom Henk en ik gingen alleen op pad ivoor hun maandelijkse rondje in hok 90-354 en na een minuut of 5 stonden we onder de bomen te schuilen terwijl het plensde. De buienradar had dit keer voor even gelijk. Maar daar is het ook bij gebleven. Kort erna stootten we op ons eerste inventarisatie probleem. Een heel klein klavertje Duidelijk geen rode klaver maar wat dan wel. Uiteindelijk zijn we op de Bastaardklaver uitgekomen. Het bleek een vreemd gezicht dat twee mannen zich over een dergelijk plantje bogen want een dame stopte met haar fiets en vroeg bezorgd of ik het wel goed maakte. Enige uitleg stelde haar weer gerust.

Basterdklaver (Fred)

Moeraszuring (Fred)

Onze vaste route verder wandelend kwamen we veel van de inmiddels bekende soorten tegen maar over de dijk met het fietspad langs het plas dras gebied werd het weer spannender. Het elders door PWG leden al gemelde Goudknopje werd ook hier gevonden naast Moerasdroogbloem, Waterweegbree en Moeraszuring. Deels laf en toe door het water verder lopend kwamen we veel scheuten van de Grote lisdodde, Rode waterereprijs en bloeiende Veenwortel tegen. Het zonnetje kwam te voorschijn en naast allerlei bloemen zagen we onder andere het mooie Icarusblauwtje, In september vervolgen we dit verhaal.

Icarusblauwtje (Fred)

Westerpark km-hok 90-452 op 26 juli en 2 aug.

Fred

Om het verslag van de inventarisatie over dit km-hok compleet te maken moest ik twee delen die buiten de standaard route vielen wel een keer door lopen. Aldus gedaan en het eerste deel wat in het Westerpark zelf valt leverde niet veel nieuws op. Het hok is een klein deel gevuld met de kunstgrasvelden van de gemeente. De gevonden soorten pasten naadloos in de tabel met de reeds gevonden soorten bij de vaste route. Voor het andere deel bleek wel iets anders. Dit ligt namelijk over de Leidschendammerweg heen in de Nieuwe driemanspolder (N3MP). Weliswaar een klein stuk maar het een geheel andere vegetatie. Dit is het domein van de deels ingezaaide soorten

Ridderzuring (Fred)

Brunel (Fred)

en de vele pionierplanten. Gele velden vol met de twee opvallende soorten kruiskruiden die er staan, het Jakobs- en het Bezemkruiskruid. Doorbroken door het fraaie bruin van de bloeiende Ridderzuring en rood van de bloeiende Veldzuring. Wanneer je van het pad afwijkt, blijkt al gauw dat de vegetatie overeenkomt met de vegetatie van het daarnaast gelegen hok wat ik samen met Henk voor het N3MP deel doe. Alleen het echte plas

dras gedeelte ontbreekt in dit stuk. Wilde cichorei en twee soorten honingklaver (de Citroengele en de Witte), Luzerne en Grote teunisbloem konden aan de lijst worden toegevoegd. In september nog een standaard rondje en dan is het seizoen al weer bij voorbij.

Knopkruid (Fred)

Oosterheem km-hok 96 - 452

Anne

Aanwezig: Tilly, Johan Vos en Anne

Ruige weegbree (Anne)

Op woensdagochtend 18 augustus ontmoetten wij elkaar bij de rotonde. Eerst liepen wij rond op het veld ernaast, daar stonden de planten hoog, dus wij waadden er doorheen. Het regende af en toe een beetje, dus de paraplu's zijn een paar keer geopend. Dit Km-hok gebruikt Tilly voor de Floron-cursus, zij vulde aan wat zij al had. Johan en ik schreven alles op.

Nadat we in de berm, bij het water en op het veld hadden gekeken en de planten hadden geïnventariseerd, fietsten wij verder. We hebben planten bekeken naast de weg en ook tussen de voegen van de tegels op de stoep. Toen kwamen we bij een indrukwekkende, metershoge plant: een brandpastinaak. We hadden op andere plekken ook al gewone pastinaak gezien. Je kunt hem zo onderscheiden (bron: <https://wilde-planten.nl/pastinaak.htm>):

Brandpastinaak, stengels: De sterk vertakte stengel is onderaan minder diep gegroefd en meestal dicht kort grijs behaard, maar later wordt deze kaal. Bladeren: De plant is maar weinig bebladerd. Bloemen: Gewone pastinaak: Tweeslachtig. De schermen hebben vijf tot twintig ongelijke stralen (Brandpastinaak heeft vijf tot negen schermpjes, kortere en bijna even lange schermstralen). De bloemen zijn ongeveer 1½ mm groot. De vijf gele kroonbladen zijn aan de top naar binnen omgeslagen. Er zijn nul tot twee omwindselbladen, die echter spoedig afvallen. Iedere bloem heeft vijf meeldraden en een onderstandig vruchtbeginsel met twee stijlen.

We fietsten verder en hebben op een bankje geluncht. Het werd wat warmer. Daarna kwamen we langs de Ruige Weegbree, prachtige plant! Jammer genoeg is hij vlak daarna weggemaaid. Daarna liepen we op een smal pad langs het water waar we o.a Klein kroos, Grote kattenstaart, Grote ratelaar en Slanke waterweebree aantreffen.

Aardaker (Anne)

Aan het eind van het pad stond Beekpunge nog mooi te bloeien.

Daar moesten we oppassen waar we liepen omdat er kleine kikkertjes rondsprongen.

Ten slotte fietsten we nog naar een nieuw buurtje. Het contrast tussen de natuur van het Heempark (waar we vandaan kwamen) en die strakke nieuwbouw met amper ruimte voor planten tussen al het steen was groot. We zagen daar opvallend veel Dubbelkelk, die op steeds meer plekken in

Zoetermeer te zien is, dat laatste geldt trouwens ook voor Grijze mosterd. Verder pluimgierst en Vlas, misschien wel te danken aan rondgestrooid vogelvoer. Verder daar ook Stijf ijzerhard, verschillende afrikaantjes, Zwarte populieren...

Op de fiets terug zagen Tilly en ik nog Aardaker, een verrassing, gewoon langs de weg.

Braakliggend terrein aan de Europaweg

Tilly

Vanuit het Stadshart op weg naar huis zag ik in de verte op het braakliggend land naast het Woonhart aan de Europaweg hele hoge planten met gele schermbloemen staan. Ik dacht in eerste instantie aan Dille.

Bolderik (Tilly)

geleden is alles gekapt en terrein tijdelijk het verzorgingstehuis "Monteverdi" gestaan. Dit tijdelijk onderkomen voor ouderen is in december 2019 afgebroken. Wat ik me kan herinneren is dat er tussen de verschillende gebouwen van het complex tuintjes waren aangelegd.

Op dinsdag 13 juli heb ik samen met Johan het hele gebied bekeken en een streeplijst gemaakt. Het was een zonnige en af en toe bewolkte dag. Aan de straatkant (Aidaschouw) was een grote plek met verschillende klaversoorten waaronder witte, rode, bastaard en hopklaver, elders in het veld witte en citroengele honingklaver. Naast veel bekende bermplanten troffen we ook een aantal bijzondere soorten aan zoals Stijf Hardgras, Walstroleeuwenbek en Kleine

Kleine ratelaar (Tilly)

ratelaar. De laatste soort onderscheidt zich van de andere ratelaarsoorten door: de rechte kroonbuis en de groene schutbladen (zelfde kleur als de echte bladen). Dat deze zeldzame duinsoort steeds vaker in Zoetermeer opduikt is een merkwaardig fenomeen of is er nog een andere (nieuwkomer) in het spel?

Van een lipbloemige soort met lilapaarse bloemen is nog niet te zeggen welke soort het is. Het door ObsIdentify gesuggereerde Hertsment lijkt onwaarschijnlijk. Wellicht gaat het om een ontsnapte tuinplant. Dwars door het terrein waren twee flinke drainagegreppels gegraven waar planten van de natte grond te vinden waren zoals Blaartrekkende boterbloem, Stomp vlotgras, Oeverbies, Valse voszegge en ook Rode waterereprijs en Gevleugeld helmkruid.

Aan de oostkant van het terrein langs het water stond een mooie verzameling Reuzenberenklauw. Al struinend hebben we 110 soorten waargenomen, een mooi resultaat!

Toen ik er weer langs reed was mijn nieuwsgierigheid definitief gewekt en ging ik er kijken. De hoge planten bleken Gewone pastinaak te zijn maar er stond ook Bolderik, Korenbloem en Grote klaproos. Ik heb ter plekke een snelle inventarisatie gedaan en had al gauw ca. 35 soorten gestreept.

Dit stuk langs de Europaweg is jarenlang een braakliggend terrein geweest en is in die jaren sterk verruigd en begroeid geraakt met o.a. manshoge wilgen, struiken en veel ruigtesoorten.

Een aantal jaar heeft op dit stuk

De raadselplant . Hertsment,
Dropblad of ??? (Tilly)

Westerpark km-hok 90-452 op 30 aug.

Fred

Kleine lisdodde
(Fred)

De meeste schade van de grote maaimachines die overduidelijk in het park zichtbaar was, is weer door de plantengroei bedekt. Gelukkig hebben ze dit keer dus veel laten staan voor de tweede maaironde. Maar je vreest wel voor de paden. De tractoren zijn tegenwoordig zo groot dat ze fietspad breed door het park rijden. Op of naast de paden het maakt kennelijk niet uit, maar goed er blijft nog veel heel. En reparaties leveren de uitvoerders binnenkort ook weer geld op. Veel van de planten van de eerste rondjes die ik gelopen heb komen na het maaien weer terug en de najaarsbloeiers komen goed op gang. De mooie Grote kattenstaarten kleuren samen met het Koninginnekruid de oevers. Langs de paden en op de grote vlakken staat Peen, Jakobskruiskruid en veel Klein Streepzaad. Het Groot heksenkluid is duidelijk al op zijn retour. De bramenstruiken zijn vorig jaar goed aangepakt want veel ervan zijn verdwenen of geminimaliseerd.

Grote lisdodde (Fred)

verdwenen of geminimaliseerd. Jammer voor de bramenplukkers waartoe ik zelf ook

Brede wespenorchis (Fred)

behoor. Er staan nu veel eerste jaars takken en daar groeien nog geen bramen op. Op één plaats staat de fraaie Kleine Lisdodde in de oever Als plant (de smalle bladen) en de fraaie vrucht zeer afwijkend van de Grote lisdodde die overal verder in het park te vinden is. Op sommige plaatsen staan nog fraaie exemplaren

van de Brede wespenorchis.

Maar de herfst komt er overduidelijk aan. Er valt al populierblad en hier en daar begint het esdoorn blad te verkleuren. Ik ben benieuwd wat de volgende ronde zal brengen.

Strepen in een industrieel landschap

Johan Vos

Datum: woensdag 1 september 2021 Km-hok: 101, 450

FLORON-project: Nieuw strepen

Deelnemers: Anne, Joke en "ondergetekende"

Verzamelplek en tijdstip: station Lansingerland-Zoetermeer, 10.00 uur

Om de bewuste locatie te bereiken moesten we eerst ruim 8 km fietsen maar dat leverde geen problemen op. Het was bewolkt maar droog en er was nauwelijks wind.

Baggesrslib enj groenafval (Joke)

Via het buurtschap Kruisweg en Moerkapelle stonden we na een dik half uur op de Abraham Kroesweg aan de rand van ons km-hok. Het hok 101, 450 bevatte slechts twee wegen, de al genoemde Abraham Kroesweg en de er loodrecht op staande Zesde Tochtweg. Verder gaat het hier om een monocultuur van enorme plantenkwekerijen (o.a. Rozen en Gerbera) die voor ons niet of maar zeer beperkt toegankelijk waren. We moesten ons dus noodgedwongen beperken tot de weg-/slootbermen en hier en daar een overhoekje of entree van een huis

of bedrijf. De enige uitzondering was een brede inrit met grasbetontegels waar soorten als Reigersbek en Stijve klaverzuring in minivorm te vinden waren.

De niet gemaaide wegbermen waren voor een groot deel begroeid met Grote brandnetel! De verklaring hiervoor is dat er regelmatig slootbagger

Grote Kattenstaart met belagers (Anne)

en groenafval in de bermen wordt gedumpt. Waar dat niet gebeurt, troffen we de ons bekende bermbegroeiing aan met Glanshaver in de hoofdrol. Een aantal wat stedelijker soorten zoals Europese hanenpoot, Harig vingergras en Hoge fijnstraal wisten de stenige randjes te benutten. Opmerkelijk is dat we van de meeste plantensoorten maar een enkel exemplaar aantroffen. Grenzend aan de Zesde Tochtweg zagen we een akker waarvan de rand was ingezaaid met een bloemrijk

(bijen)mengsel. Het succes van deze "voorziening" was ook op afstand direct waarneembaar. De bloeiende planten werden flink bezocht door vlinders en bijen. In de sloot langs de weg bracht Joke Klein en Dwergkroos, Columbiaanse wolffia en Gedoornnd hoornblad naar boven.

Een uitbundig bloeiende Grote kattenstaart was voedsel voor een heel leger van de een of andere belager, zie afbeelding. Wie weet om welke belager het hier gaat graag even een reactie naar:

Gemaaide bermen (Joke)_

www.knnv.nl/zoetermeer

Na 3 uur speuren hadden we 105 soorten gestreept, een toch nog aardige score voor een vierkante kilometer industrieel landschap!

De vijfde ronde van Henk en Fred 90 – 453

Fred

Inmiddels schrijven we alweer September dus op de tiende liepen we weer ons vaste rondje. We (Henk en ik) waren al snel door het vertrouwde stukje naar het tunneltje door al met de van vorige malen bekende soorten scorende en liepen toen de pas gemaaide vlakte van de N3MP op

De gemaaide vlakten van de N3MP (Fred)

Ook hier heeft men hele stukken niet gemaaid om de insecten een kans te geven om in dit gebied te overleven. De pas gemaaide vlakten gaven niet veel bijzonderheden ware het niet dat er nu op uitgebreide schaal Harig knopkruid was te vinden die we eerder daar niet gezien hadden of hadden gemist tussen de hoog opschietende planten, Bij het fietspad langs het dijkje

Zwart tandzaad (Fred)

aangekomen begon het echt interessant te worden. De waterstand was aanzienlijk lager dus het plas dras gebied was veranderd in een dras gebied. Naast het Zwart tandzaad was nu ook veel Knikkend tandzaad te zien terwijl andere soorten die we de vorige maal hier zagen zoals Beekpunge en Moeraszuring er nauwelijks meer stonden. Waterweegbree was nog volop aanwezig en, dat was wel leuk, het Sterrenkroos dat helemaal plat op het slijk lag omdat het water zich had teruggetrokken. Terwijl we verder liepen vlogen rondom ons heen de Watersnippen verstoord op zodat we ons een beetje schuldig begonnen te voelen. Langs de oever verderop weer veel Veenwortel, Heelblaadjes. Moeras vergeet-mij-niet en Watermunt. Het waren weer een prima aantal uurtjes en we hebben besloten dat we Ijs en Weer dienende dit gehele jaar door zullen gaan met onze maandelijkse vaste rondes in dit gebied dus tot de volgende rapportage in oktober

Terwijl we verder liepen vlogen rondom ons heen de Watersnippen verstoord op zodat we ons een beetje

Knikkend tandzaad (Fred)

KNNV Zoetermeer 2021

Stadsplantendag in Oosterheem

Joke en Johan Vos

Datum: zaterdag 11 september RR-station Oosterheem, 10.30 uur

Deelnemers: Lucas, Anne en David, Peter Jacobs, Tilly, Eric, Johan Vos, Marian en Joke

De deelnemers op het verzamelpunt (Tilly)

Voor deze stadsplanten excursie waren ook de deelnemers aan de online floracursus van Floron uitgenodigd. Dat waren tenminste 9 personen die in onze regio wonen. Tilly en Anne hadden ook aan de cursus meegedaan en waren present en Peter Jacobs uit Delft maakte op deze manier kennis met onze Plantenwerkgroep. Anne had ook een belangstellende buurman meegenomen dus waren we met zijn negenen. We besloten te splitsen in 2 groepjes die elk in 2 uur via een andere route van het RR-station naar stadsboerderij "de Weidemolen" liepen. Op die routes vonden we vele stadsplanten, waar we de Tomaat

ondertussen ook toe rekenen. Anne heeft daar een neus voor!

Aangekomen op de Weidemolen hielden we een lunchpauze waarin we de meegenomen planten bekeken en op naam brachten, al dan niet met behulp van de Hekels' flora. De enige bui van die dag viel, alsof het geregisseerd was, in de lunchpauze.

Daarna gingen we met één groep verder omdat een paar mensen het zo wel genoeg vonden.

Toch was het nog lang niet afgelopen met de pret. Langs het bouwterrein aan het begin van de Burgemeester Middelberglaan deden we een aantal nieuwe onverwachtse ontdekkingen: Zeeraket en Smal vlieszaad

Zeeraket aan de rand van een bouwlocatie. (Tilly)

Herfstalsem of toch gewoon Bijvoet? (Peter)

door elkaar groeiend wat eerst enige verwarring veroorzaakte. Wat deze soorten betreft waan je je aan de kust! Gezien de lokale zandwinning in Zoetermeer al vele decennia is gestopt, komt zand tegenwoordig dus blijkbaar uit de duinen!

De groep met Johan meende een Herfstalsem gevonden te hebben, maar deze waarneming wacht nog op officiële goedkeuring. Herfstalsem is oorspronkelijk afkomstig uit China en lijkt heel erg op Bijvoet. Daardoor wordt zij waarschijnlijk vaak over het hoofd gezien. Zie ook op: <https://www.stadsplanten.nl/2021/08/bijvoet-en-herfstalsem-dubbelgangers-met-verschillen/>

Andere aangetroffen typische stadsplanten waren Hertshoornweegbree, Kransmuur, Vlinderstruik, Bezemkruiskruid, Bleekgele droogbloem, Kransgras en Stijf straatliefdegras.

Leuke vondsten waren verder Hazenpootje (op het parkeerterrein),

Grijze mosterd, Dubbelkelk die vrij algemeen geworden is, Venkel, Vlasbekje, Postelein op het terrein van de stadsboerderij en een Zonnebloem.

Om 16.00 uur namen we afscheid van elkaar. De twee groepen vonden samen totaal 142 soorten.

Westerpark km-hok 90-452 op 01 okt.

Fred

De afgelopen maand heeft de tweede maaironde plaats gevonden. Helaas is het park op vele plaatsen nu ontdaan van overstaand groen tot bijna op de cm nauwkeurig tot aan de bomenrand. Jammer maar veel insecten zullen zijn verdwenen denk ik. Gelukkig staan langs sommige paden nog stroken met wat ongemoeid gelaten begroeiing maar als het even kon is daar ook weer een strook langs het pad gemaaid.

Stokroos {Fred}

Ik had al besloten om nu over te gaan op het noteren van nog bloeiende planten en dat maakte het strepen een stuk makkelijker. Op de gemaaide vlaktes vindt je een enkele Kruipende boterbloem en piepkleine plantjes van de Brunel.

De eerder gemelde Stokroos staat nog steeds tussen de begroeiing aan de rand van een paardenpad in volle bloei terwijl ze in de tuinen, dacht ik, vrijwel allemaal zijn uitgebloeid.

Daar waar de maaimachines niet zo makkelijk komen wordt het een stuk leuker. Smeerwortel, Paarse en Witte dovenetel, Bosveldkers zijn dan te zien en in een nat gedeelte alweer de rozetten van de Dotterbloem. In voorgaande jaren

bloeiend in de herfst. Ik ga het in de gaten houden. Ik stond even

stil bij een brede rietkraag schrok behoorlijk van een ijselijk gegil tussen het riet, Even later hoor ik wat lopen in het water en kwam even de dader even te voorschijn.

De Waterral. Niet iets voor een planten stukje maar dat die in het Westerpark te horen is en te zien is gebeurt niet vaak. Helaas te snel weer weg voor een foto maar toch. Mocht je de alarmroep zelf eens willen horen klik dan [hier](#) en kies voor

alarmroep. Niet te missen als je buiten loopt. Verder lopend langs de route staan nog bloeiende exemplaren van de Gewone berenklauw, diverse grassen waaronder de Gestreepte Witbol en heel veel Bosveldkers. Het zal begin november er wel weer anders uitzien.

Gestreepte witbol (Fred)

Bosveldkers (Fred)

De zesde ronde van Henk en Fred 90 – 453

Fred

Wind kracht 6 a 7 (Fred)

Begin oktober strandde onze inventarisatie tocht al in het tunneltje. Hevige regen deed ons besluiten om maar een kwartiertje te schuilen. Dat bleek niet voldoende dus we zijn maar gestopt. Nu op de 22st oktober de tweede poging gewaagt. Met een forse stormwind maar droog hebben we ons rondje weer gelopen. Het beeld van de plantenwereld voor het tunneltje blijft zo'n beetje hetzelfde. Maar de aanblik van de N3MP verandert iedere keer weer. Was het de vorige maal nog kaal na het maaien, nu was alles weer groen. Tegen de stormwind in lopend werden we

daar aangenaam verrast door 4 Patrijzen die we zagen, Over vogels is er toch al niet te klagen want even verderop grote groepen Grauwe ganzen en Grote Canadees ganzen, Nijlganzen enz. Veel planten waren nu te zien als lage plantjes, net weer in bloei komend zoals de Wilde cichorei. Eenmaal bij de dijk aan het water gekomen bleek dat de vindplaats van Moeraszuring, Knikkend en Zwart tandzaad volledig onder water stond, De bloemhoofdjes van de Echte kamille staken hier nog net boven het water uit.

Veel vogels zijn er te zien in de N3MP (Fred)

Ondergelopen vindplaatsen (Fred)

Het Moerasvergeet-mij-nietje weet zich nog te handhaven aan de waterkant, De behoorlijke golfslag liet de plantjes net met rust.

Moerasvergeet-mij-nietje (Fred)

Het is leuk om nu eens door te gaan buiten het geijkte seizoen.

We vonden nog zo'n 58 soorten de grassen niet mee gerekend want daar wagen wij ons niet echt aan, Eind november gaan we hier de volgende ronde lopen en dan gehuld in winterjas en met handschoenen aan.

Laatste keer Lansinghage in 2021

Joke

Zaterdag 9 oktober was een prachtige herfstdag. We waren dit keer weer met een groepje; tegenwoordig ben je al blij als dat kan.

Johan, Tilly, Henk, Anne, Lucas en “ondergetekende” waren dit keer van de partij. Na enig debatteren over de looproute zijn we richting “Weleda” gelopen en later nog een stukje verder over het bedrijventerrein. Een deel van de groep heeft ook nog een deel van de aangrenzende kleurenbuurt bekeken.

Het groepje (Tilly)

Vreemd dat er dan toch nog een aantal ‘gewone’ soorten gestreept wordt terwijl dit hok al 4 keer eerder is bezocht dit jaar! Voorbeelden: Kroontjeskruid, Canadese fijnstraal, Gehoornde klaverzuring, Straatgras, Harig knopkruid en Schijnaardbei. Je zou toch zeggen dat die er bij de eerdere rondes ook al stonden. Een aantal echte najaarssoorten kwam nu pas op de lijst, zoals de Hoge fijnstraal, die tegenwoordig het meest lijkt voor te komen van alle fijnstralen, in ieder geval als je in het najaar op pad gaat. Overigens één van de

nog frisgroene planten in oktober. Ook Stijf straatliefdegras, Zwarte nachtschade en Zwart tandzaad zagen we nu pas voor het eerst.

Het fietspad langs de Lansinghageweg wordt veel gebruikt als wandelpad. Of dit de oorzaak is van enkele vreemde plantensoorten? Naast de Doorwas die we eerder vonden in juni en het Bitter barbarakruid wat Anne en Lucas in april vonden, kwamen we nu een Rudbeckia tegen, en Groot glaskruid. Deze laatste is wellicht ontsnapt uit de Weledatuin.

We vonden op een paar plekje Bleekgele droogbloem en ook nog een bloeiende Gewone duivenkervel. Altijd weer leuk die laatste! Dat je uiteindelijk kunt twifelen aan gewone soorten bewijst de discussie over de Grote, dan wel de Kleine lisdodde. Zonder bloeiaren ben je vooral aangewezen op de bladbreedte en die verschaftte ons niet het zo gewenste onderscheid.

Zegenkruid (Tilly)

Het groepje dat door de woonwijk heeft gelopen kon nog een aantal typische stedelijke soorten aan de lijst toevoegen waaronder Kleine zandkool, Zegenkruid, Bezemkruid, Groene naalदार, Lavendel en Roze waterlelie. De teller van dit Km-hok staat na deze laatste najaarstocht op 176 soorten!

Westerpark km-hok 90-452 begin November

Fred

Gewone berenklaauw (Fred)

Beetje een flop, dat was het wel. Ik had keurig een mail voorbereid aan de leden van de plantenwerkgroep om ze uit te nodigen om eens mee te lopen. We zouden dan ook varens kunnen bekijken. Maar het ging mis en de mail is nooit bij de leden aangekomen. Johan zou komen maar die had PC problemen en die belde af. Kortom een flop. Maar het rondje voor deze maand heb ik op die dag wel voor een deel gelopen en later samen met mijn

vrouw verder voltooid. Zoals eerder vermeld noteer ik sinds 1 oktober alleen de in bloei staande soorten. Er is veel gemaaid dit jaar maar in de gemaaide stukken komen al weer veel planten terug en deels in bloei. 22 soorten kon ik noteren. De Stokroos staat nog steeds als

Lidrus (Fred)

Anijscham[pignon] (Fred)

blikvanger prachtig in bloei en overal zie je lage plantjes van de Brunel in bloei staan. In een zeer nat gedeelte staat heel veel Lidrus volop te bloeien. In deze tijd van het jaar zijn de paddenstoelen prominent aanwezig, Grote Anijscham[pignon] staan hier en daar in het gras en bij de heemtuin staat op het hout de

Dennenvlamhoed. Altijd een fraai en aandacht trekkend gezicht.

Dennenvlamhoed (Fred)

Begin december de volgende ronde.

Westerpark km-honk 90-452 begin December

Fred

Herfst op de nieuwe paden (Fred)

hoornbloem en hier en daar nog een enkele boterbloem. Zeer spaarzaam een klaver en nog een Boskersje. De reeds eerder gesignaleerde Stokroos staat nog steeds in bloei met 2 bloemen.

Volgend jaar ben ik van plan in een ander hok op dezelfde manier iedere maand een rondje te lopen. Dat wordt dan het aangrenzende hok waar ook een stukje van de wijk Meerzicht in ligt,

Dit km-hok leverde ruim 150 door mij genoteerde soorten op. Voor de geïnteresseerden kan ik zo de lijst van waarnemingen per maand opsturen. Met Nova zijn alle waarnemingen ook gemeld. Aannemende dat ik lang niet alles gezien zal hebben en er op zeker nog wel wat meer soorten grassen en russen staan is het toch een heel mooi soortenrijk stukje "Stads" natuurgebied daar in het Westerpark.

Zoals eerder aangegeven heb ik het rondje door dit km-hok voor de laatste maal dit jaar gelopen en de nog bloeiende planten genoteerd. Het was niet altijd droog en de parapluie bewees goede diensten. Zoals op de hiernaast staande foto te zien is de herfst nu echt goed begonnen. Door alle nieuw geasfalteerde paden maakt het park wel een erg nette parkachtige indruk met de brede stroken omgewoelde grond langs de paden. Maar dat zal wel weer spoedig verdwijnen. Er staan nu nog maar weinig planten in bloei. Natuurlijk de echte diehards als Gewone berenklauw, Robertskruid en Gewone

Gewone berenklauw
(Fred)

De zevende ronde van Henk en Fred 90 – 453

Fred

De laatste ronde van dit jaar startte als vanouds op P van de bowling. Wij, Henk en Fred, liepen nu voor de zevende keer de vaste vanaf de P naar de Nieuwe Driemanspolder en met een cirkel door dat gebied weer terug. We zijn van plan dat het komend jaar weer te doen met dezelfde route en interval beginnend in januari

Dreigende luchten boven de polder (Fred)

De weersomstandigheden waren nogal dreigend maar **het** grootste gedeelte van de tocht viel het mee. We noteerden nu zo'n 65 soorten waarvan er 19 soorten nog in bloei stonden. Opvallen

Echte kamille (Fred)

veel grassen en pas gemaaide planten die weer oprabbelden stonden in bloei. Bloeiende Smalle weegbree, Kroppaar, Engels raaigras en Timoteegras. De diehards uit het Westerpark uit mijn stukje over km-hok90-452 waren hier ook volop te vinden. Zo ook Jakobs- en Bezemkruiskruid en Klein kruiskruid in volle bloei. Wel apart om dat in dit seizoen allemaal te noteren. Met regen, hagel en sneeuw zijn we weer teruggelopen naar de fietsen. Tevreden over het gemaakt tochtje. In januari gaan we weer verder.

Samen met Henk ben ik op ruim 140 soorten gekomen. Zullen we dat in 2022 weer vinden ?

Voor geïnteresseerden kan ik de lijst met waarnemingen per bezoek opsturen. Even een mailtje naar mij is genoeg.

Op zoek naar varens in het Westerpark

Tilly

Samen met Joke hebben we op donderdag 25 november en 16 december naar varens in het Westerpark gezocht. Op beide dagen met een zonnetje, weinig wind en ca 9 graden Celsius. Kortom goed weer om op pad te gaan.

Laat in het najaar zijn veel varens nog heel groen en daardoor goed zichtbaar en zeker omdat het meeste blad van de bomen is. Fred had op een plattegrondje de route aangegeven en waar veel varens staan.

Tongvaren (Tilly)

Op 25 november zijn we begonnen bij Bowling en Recreatiecentrum Westerpark. We zijn in de strook tussen de Heuvelweg en het water begonnen. Daar stond een en ander aan Mannetjesvarens. Langs dichte randen met bramenbegroeiing vind je weinig of geen varens.

Ieder jaar toenemende varens (Tilly)

Al lopend vonden we eerst één Tongvaren, maar al gauw zagen we er meer. Er is een plek waar grote brokken bemest steen ligt, daartussen staan ca 50 tongvarens.

Uiteindelijk hebben we vooral in de gebied (zuidwest van het Westerpark) gestruind tussen het water en de Golfclub Zoetermeer.

Allemaal bosjes met weinig onderbegroeiing, heel open dus, en waar je ook redelijk

makkelijk tussendoor kan struinen. Er stonden veel varens zoals vnl Mannetjesvarens en Brede stekelvaren. Ook langs ondiepe slootjes stonden veel varens. In een van die bosjes hebben we een Wijfjesvaren gevonden. Een minder robuuste plant en heeft smallere bladen met haakvormige sporen. We hebben het rondje via de andere kant van het water uitgelopen, en verder niets bijzonders meer gevonden.

Wijfjesvaren (Tilly)

Op 16 december zijn we gestart op het parkeerterrein aan het eind van de Heuvelweg.

Daar in de buurt hebben we in de bosjes gekeken waar wederom veel Mannetjesvarens en Brede stekelvarens staan. Naast een Tongvaren hebben we nog twee Wijfjesvarens gevonden, ergens thv ingang van de Golfclub. Eentje was al bruin en lag plat op de grond en de ander werd al geel en was dus aan het afsterven, dus we waren net op tijd. Daarna zijn we meer richting sportvelden gelopen. Achter bij een sportveld, langs een pad evenwijdig aan de A12, vonden we de eerste Geschubde mannetjesvaren. Het was een forse plant waardoor het ook opviel, met onder ander duidelijke schubben op de stengel. De Naaldvaren waar we ook naar op zoek zijn, hebben we nog niet (terug)gevonden. Dus dat is voor een andere keer!